

Bestemmelse er saa blevet staaende og har ikke spillet stor Rolle. Naar den nu staar der igen, sættes den uvilkaarlig i Forbindelse med de nyere Teorier, som Erfaringen har fremkaldt paa dette Omraade angaaende Værdiforøgelsen, men derom vil jeg sige, at Finansministeriet er jo stillet saaledes, at det ikke kan andet end godkende Vedtægten, og det maa jo være i Vedtægten, der optages saadanne Regler, som der her kunde være Tale om. Nu er det saaledes, at naar et Medlem er i en saadan Forening og har betalt sine Afdrag, og hans Gæld er gjort op, faar han sit Hus udleveret, og det vil være vanskeligt ikke at udlevere ham det, og i saa Tilfælde vil han altsaa selv drage Fordel af Værdiforøgelsen. Hvorledes skal ogsaa denne konstateres? Den vilde kunne konstateres — jeg kan ikke lade være at henlede Opmærksomheden derpaa — ved en hyppigere Skyldsætning til Ejendomsskyld, end der nu finder Sted, for i Ejendomsskyldsætningen medtages ogsaa den samfundsmæssige Værdiforøgelse. Den er en Vurdering efter Bygningens eller Ejendommens Pris „i Handel og Vandel“, og derved kommer den samfundsmæssige Værdiforøgelse med i Betragtning. Men saa vil der være andre, som ikke faar noget af Værdiforøgelsen, og det er dem, der udelukkes af Foreningen, som maa udtræde af Foreningen, eller som dør, uden at deres Bo kan overtage Bygningen. Jeg vil kun gøre opmærksom paa dette, fordi der fra Finansministeriets Side vel kan være Tale om et Tilsyn, for det første med Byggeforetagendets Oprettelse og dernæst med Husene — det sker bedst ved den aarlige Beretning, saa det bliver ikke nødvendigt, at Finansministeriet umiddelbart fører Tilsyn —, men hvad dette Spørgsmaal angaar, maa man noget stole paa, at den Anskuelse maa vinde frem ved Hjælp af Foreningerne og deres Vedtægter, at en saadan samfundsskabt Værdiforøgelse skal komme Foreningernes Formaal til gode. Det er ikke saaledes i Øjeblikket. Tværtimod, Foreningerne stiller sig i Virkeligheden derimod baade her i Hovedstaden og andetsteds. Man ønsker netop, at Medlemmet skal kunne have Fordel af Konjunkturernes Værdi-

forøgelse. Jeg vil altsaa blot tage det Forbehold, at Finansministeriet maa lade Foreningerne have et vist Selvstyre og stole paa, at Vedtægten er i Overensstemmelse med de Teorier, som nu er blevet gjort gældende af den ærede Ordfører.

I øvrigt har jeg, som nævnt, tiltraadt de stillede Ændringsforslag og skal anbefale dem til det høje Tings Vedtagelse.

Ordføreren (Marott): Maa jeg blot sige til den højtærede Minister i Anledning af hans Bemærkning angaaende Spørgsmaalet om Arkitekturen i disse Huse, at naar Ministeren sagde, vi skal huske paa, at det er billige Huse, og at man derfor ikke kan forlange ret meget i arkitektonisk Henseende, synes jeg dog, det er givet, at selv om det er billige Huse, kan man gøre dem saa tiltalende i arkitektonisk Henseende som vel muligt. Det er ikke altid de Huse, hvorpaa der er anvendt en hel Masse Penge til Krimskrams paa Façaden o. s. v., der bliver de kønneste, det er ofte netop billige Huse med rene og klare arkitektoniske Linier, der giver det bedste Skønhedsindtryk. Naar jeg altsaa før gjorde den Bemærkning, var det, fordi jeg vilde henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa, at man ved Hjælp af Tilsynet vil være i Stand til at kræve, at det bliver ordentlige Arkitekter, der faar med Planlæggelsen af alle disse Byggeforetagender at gøre.

Hvad Spørgsmaalet om Værdiforøgelsen angaar, maa jeg sige, at der jo ikke er indført nogen udtrykkelig Bestemmelse i saa Henseende her i Loven, og det ligger altsaa i den højtærede Finansministers Haand at drage Omsorg for, at denne Side af Sagen bliver varetaget saa godt som muligt. Naar Ministeren siger, at en Bestemmelse om, at den samfundsskabte Værdiforøgelse ikke bør tilfalde Medlemmerne, men skal tilfalde Selskabet, maa gøres gældende i Vedtægten, er det meget rigtigt og vil ogsaa godt kunne lade sig gøre — i øvrigt uafhængigt af den officielle Skyldsætning —, idet der i Vedtægten kan indføres en Bestemmelse om, at naar et Medlem vil sælge sit Hus, skal Selskabet foretage en Vurdering, hvori den Værdiforøgelse kan konstateres, som ikke er en Følge af Medlemmets Arbejde, men som